

Praktijkdag in het veld

Sleuven graven met een Komatsu PC35MR

Om de aansluiting met de praktijk te waarborgen, heeft CUMELA Nederland in samenwerking met haar sociale partners, de opleidingen Groen, Grond & Infra en enkele cumelabedrijven zogeheten praktijkdagen opgezet. Leerlingen krijgen hierbij letterlijk een 'kijkje in het veld'.

Echt ervaring met een minigraver hebben de meesten nog niet. Sommigen hebben alleen met een shovel een kipper geladen, anderen hebben alleen met een trekker gereden. Een enkeling heeft bij een stagebedrijf al ervaring opgedaan met deze graafmachine. Vandaag mogen zes tweedejaars BOL-leerlingen van AOC Oost uit Doetinchem met onder andere een Komatsu PC35MR aan de slag. In het echt, op de rondweg bij Voorst, waar aannemerscombinatie Liebrechts-BAM een nieuwe weg aan het aanleggen is. Onder leiding van loonbedrijf Hofmeijer uit dezelfde plaats mogen de leerlingen in groepjes van twee, een kraanmachinist en een grondwerker, een sleuf van een halve meter diep graven voor het leggen van leidingen.

De praktijkdag begint met koffie en theorie in de kantine. Eigenaar Herbert Hofmeijer geeft uitleg over het werken met een hydraulische kraan. "De jongens willen natuurlijk zo snel mogelijk op pad," vertelt hij naderhand, "maar het is belangrijk dat ze eerst wat basisafspraken en veiligheidsaspecten mee krijgen. Hebben ze de juiste veiligheidskleding? Is er een geldige Klic-melding? Hoe creëer je een veilige werkomgeving?"

De praktijkdag bij Hofmeijer maakt onderdeel uit van het project 'Leren door de praktijk te ervaren'. Nadat de praktijkleergelden zijn afgeschaft, is CUMELA Nederland samen met haar sociale partners op zoek gegaan naar een alternatief. "De eisen die door bedrijven worden gesteld aan de praktische

inzetbaarheid van leerlingen - zowel BOL als BBL - nemen toe door de steeds ingewikkelder en groter wordende machines en door de eisen van klanten”, zegt Dick Klop van CUMELA. “Tegelijk hebben mbo-opleidingen steeds meer moeite om plekken te vinden waar zij hun leerlingen in de praktijk - al dan niet gesimuleerd - van het beroep kunnen opleiden. Door het grote scala van werkzaamheden in de sector en specialisatie van bedrijven is het onder andere vaak noodzakelijk om de praktijk op meerdere bedrijven te ervaren. De reguliere BPV is daarvoor veelal onvoldoende. Vandaar dit project.”

Breed inzetbaar

Zowel BOL- als BBL-leerlingen van de opleiding Groen, Grond & Infra krijgen drie dagen in het jaar extra praktijktraining en -ervaring aangeboden op diverse cumelabedrijven in de regio. Het is de bedoeling dat scholen die een GGI-opleiding verzorgen zelf in hun regio samenwerkingsverbanden aangaan met zogeheten ‘praktijkbedrijven’, die een praktijkdag willen organiseren.

“We hebben afgelopen oktober enkele bedrijven benaderd met deze vraag”, vertelt Rik Luimes, docent bij AOC Oost. “Niet elk bedrijf stond te springen, want zoiets moet natuurlijk wel in de bedrijfsvoering passen. Daarnaast moet er een medewerker beschikbaar zijn die het verhaal kan overbrengen. Ook wij hebben echter onze voorwaarden. Zo is het voor ons belangrijk dat het bedrijf uiteenlopende werkzaamheden doet, zodat de leerlingen zo breed mogelijk ervaring kunnen opdoen. Op die manier zijn deze toekomstige medewerkers straks tijdens stage of werk breder inzetbaar.” Zo volgen de leerlingen bij Hofmeijer nu een praktijkdag met de minigraver, maar in mei staat er een praktijkdag veldspuiten op de agenda. Als laatste is het van belang dat de bedrijven goed bereikbaar zijn, ook met openbaar vervoer, benadrukt de docent, “want nog niet iedere leerling heeft een autorijbewijs”.

AOC Oost werkt sinds dit schooljaar samen met drie praktijkbedrijven. Behalve bij loonbedrijf Hofmeijer kunnen de GGI-leerlingen van deze school terecht bij Loonbedrijf De Weer in Bornerbroek en bij Van Hal in Voorst (gemeente Oude IJsselstreek). “Door de cumelabedrijven op deze manier direct bij het onderwijs te betrekken, vindt er een betere afstemming plaats en er kan een kwaliteitsslag worden gemaakt”, stelt Luimes. “Zo hebben de leerlingen op school de theorie over geografische informatiesystemen meegekregen en op dit bedrijf zijn de machines ermee uitgerust.”

BOK-check

De zes leerlingen zijn ondertussen naar de werkplaats gegaan om de Komatsu te checken op brandstof, koeling, motorolie en hydrauliekolie, de zogenaamde BOK-check. Voor sommigen is het even zoeken waar het oliereservoir zit. Daarna moet de minigraver op de dieplader worden gereden. Eén van de leerlingen staat al klaar en manoeuvreert de graafmachine behendig via de rijplaten op de dieplader.

“Ik vind het erg belangrijk dat de leerlingen ervaring opdoen in de praktijk”, zegt Hofmeijer. “Zo’n praktijkdag maakt meer indruk dan een cursus minigraven op school.”

Het is niet alleen voor de leerlingen een goede leerschool, want ook het bedrijf leert ervan. “Je moet continu blijven

Het belang van praktijkdagen

1. *Leerlingen (BOL en BBL) komen in aanraking met en doen basisvaardigheden op met zware en complexe machines (zoals de maïshakselaar), waar ze normaal gesproken in hun opleidingstijd niet mee te maken krijgen.*
2. *Cumelabedrijven zijn vaak óf meer gericht op het agrarisch loonwerk óf op het cultuurtechnisch loonwerk en kunnen dan niet beide ‘takken van sport’ aanbieden. Leerlingen krijgen de gelegenheid om op verschillende loonwerkbedrijven ‘in de keuken te kijken’ en verbreden daarmee hun kennis van de sector.*
3. *Leerlingen worden breder opgeleid en kunnen op basis van hun kennismaking en ervaring met alle facetten binnen het loonwerk bewust kiezen voor de werkzaamheden die hun voorkeur genieten. Het plezier in het werk kan hiermee worden vergroot. Zij kunnen door hun ervaring met diverse typen loonwerkbedrijven in de toekomst eventueel gericht kiezen voor een bedrijf dat bij hen past.*
4. *Leerlingen zijn in een sneller tempo van meer toegevoegde waarde op hun (leer)bedrijf omdat zij ervaringen opdoen met meer en andere machines. Medewerkers zijn zo eventueel op diverse klussen in te zetten.*
5. *Het plezier in de opleiding wordt vergroot, omdat leerling-medewerkers op echte bedrijven met echte (vaak de nieuwste) machines aan het werk mogen.*
6. *Praktijkdagen zijn erg belangrijk binnen de opleiding Groen, Grond & Infra (zowel agrarisch loonwerk als groen & cultuurtechniek) om de aansluiting met de beroepspraktijk te borgen, want met het wegvallen van de praktijkleergelden staat het praktijkleergedeelte onder grote druk.*

opleten”, zegt Hofmeijer. “We merken dat het van belang is om de leerlingen op de veiligheidsaspecten te wijzen. Het is goed om daar als bedrijf ook zelf weer even bij stil te staan. Daarnaast laat ik de leerlingen zichzelf voorstellen, zodat ik weet hoeveel ervaring ze hebben, en ik zet een leerling die minder ervaring heeft bij een leerling met meer ervaring, zodat ze ook van elkaar kunnen leren.”

Leren kost tijd

Vaste kraanmachinist Jeroen Ilbrink begeleidt de leerlingen vandaag op het werk. Hij legt uit hoe je met een laser de hoogte kunt afstellen, hoe je een bak moet wisselen en hij doet voor hoe je een sleuf graaft. “Het is leuk om de jongens mee te nemen naar een werk”, zegt hij. “Ik vind het leuk om erover te vertellen, om het vak over te dragen. Het is mooi als je later ziet dat ze de dingen hebben onthouden die je hebt verteld”, aldus Jeroen. Daarbij probeert hij het allemaal zo laagdrempelig mogelijk te houden. “Ik verwacht niet dat deze jongens al iets kunnen. Ze zijn hier om te leren en daar wil ik ze graag bij helpen.”

Het project ‘Leren door de praktijk te ervaren’ wordt gefinancierd met Colland-gelden en een subsidie vanuit het Aequorfonds. De praktijkbedrijven krijgen een subsidie van € 320,- per uitgevoerde praktijkdag. “Leren kost tijd en tijd is geld”, beaamt Ilbrink. “Het zou mooi zijn als deze leerlingen tijdens stage als extra kracht mee konden naar het werk, maar vaak worden ze meteen ingezet als grondwerker, waardoor ze geen ervaring opdoen met die minigraver. De vraag ‘wie gaat dat betalen?’ komt altijd om de hoek kijken. Dat is jammer. Gelukkig kunnen zijn er nu wel deze praktijkdagen. Op die manier geef je deze jongens net dat beetje meer praktijkervaring mee.”

TEKST & FOTO'S: Marjolein van Woerkom